

KÚRIA

Bfv.I.599/2013/5.szám

A Kúria a Budapesten, a 2013. év október hó 15. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Esztergomi Városi Bíróság 12.B.636/2011/16. számú ítéletének **az I. rendű terheltre** vonatkozó részét megváltoztatja,

és a vele szemben elrendelt vagyonek Kobzás mértékét 37.185 (harminchétezer-száznyolcvanöt) forintban állapítja meg. Egyebekben az ítéletet az I. r. terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

Az Esztergomi Városi Bíróság a 2012. március 14. napján kelt és az I. r. terhelttel szemben 2012. március 20. napján jogerőre emelkedett 12.B.636/2011/16. számú ítéletével az I. r. terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként, folytatólagosan elkövetett lopás büntettségében [1978. évi IV. törvény 316. § (1), (2) bekezdés II. fordulat c) és d) pont, (5) bekezdés], két rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntettségében [1978. évi IV. törvény 316. § (1), (2) bekezdés II. fordulat c) pont, (4) bekezdés b/1. pont] és társtettesként, folytatólagosan elkövetett lopás büntettségében [1978. évi IV. törvény 316. § (1), (2) bekezdés II. fordulat c) és d)

pont, (4) bekezdés b/1. pont].

Ezért halmazati büntetésül két év négy hónapi börtönbüntetésre és három évi közügyektől eltiltásra ítélte, és 3000 forint vagyonekbeosztást rendelt el vele szemben; rendelkezett az előzetes fogvatartás beszámításáról, a bűnjelekről, a polgári jogi igényről és a bűnügyi költség viseléséről.

A jogerős ítélet ellen az I. r. terhelte terhére a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapozva.

Indítványában a BKv 95. számú, valamint a BKv 69. számú véleményekre, valamint eseti döntésre hivatkozva kifejtette, hogy a vagyonekbeosztást a társtettesekkel szemben is az általa megszerzett vagyona kell alkalmazni, és amennyiben a bíróság a polgári jogi igénynek helyt ad, azonban az csak a vagyongyarapodás egy részét meríti ki, - az egyéb törvényi feltételek mellett - a fennmaradó részre is vagyonekbeosztást kell elrendelni. Ezért álláspontja szerint tévedett az eljáró bíróság, amikor a tényállás II/4. pontjában írt bűncselekménnyel a terheltek által közösen megszerzett 44.370 Ft vagyonból a magánfélnek megítélt 30.000 forint kártérítést meghaladó 14.370 Ft összegre a vagyonekbeosztást nem rendelte el.

Az indítvány szerint a tényállás II/2. pontjában írt cselekménnyel a terheltek összesen 60.000 Ft értékű vagyont szereztek meg közösen, így módon a vagyonekbeosztást ezen tényállási pont tekintetében 30.000-30.000 Ft erejéig kellett volna velük szemben elrendelni.

Miután a II/4. tényállási pont tekintetében a bíróság a törvény kötelező rendelkezése ellenére a vagyonekbeosztásról nem rendelkezett, a II/2. tényállási pont esetében pedig nem a bűncselekményből eredő teljes vagyona rendelte el az intézkedést, indítványozta, hogy a Kúria a törvénynek megfelelő határozat meghozatalával orvosolja a törvénysértést.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt fenntartotta és indítványozta, hogy a Kúria maga hozzon a törvénynek megfelelő határozatot; az I. rendű terhelttel szemben a vagyonekbeosztás összegét állapítsa meg 37.185 forintban, egyebekben a megtámadott határozatot tartsa hatályban (BF.1953/2012).

A Kúria nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője az írásbeli indítványban foglaltakat változatlan tartalommal tartotta fenn, a védő álláspontja szerint pedig az ügyész helytállóan hivatkozott a törvénysértésre.

A Kúria a megtámadott határozatot a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel bírálta felül.

Emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is; ilyen eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés - indítványban felhívott - b) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a büntető anyagi jog más szabályának megsértése miatt törvényértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Kúria az e pont alapján lefolytatott felülvizsgálat során az ügyészi indítványt megalapozottnak találta.

Az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdés a) pontja szerint vagyoneklobzást kell elrendelni arra a vagyonra, amely bűncselekmény elkövetéséből ered.

Az elsőfokú bíróság a terheltekkel szemben e szabály alapján vagyoneklobzást alkalmazott, annak mértékét 3.000-3.000 forintban állapítva meg. Az indokolásban csupán a vagyoneklobzás - előzőekben felhívott - jogszabályi alapjára utalt, arról azonban nem adott számot, hogy az intézkedés mértékének megállapításakor mire volt figyelemmel.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó; ez a tényállás a felülvizsgálati indítványban nem is támadható.

Az irányadó tényállás II/2. pontjában rögzítettek szerint a terheltek a sértettnek cselekményükkel összesen 60.000 forint, míg a magánfélnek a II/4. pont szerinti cselekményükkel 44.370 forint kárt okoztak.

E két - indítvánnyal érintett - tényállási pontban írt cselekményükkel a terheltek így bűnös úton összesen 104.370 forint értékű vagyonhoz jutottak; vagyonuk a bűncselekmény befejezésével ennyivel gyarapodott.

A vagyoneklobzás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása. Főszabályként erre a vagyonra kell a vagyoneklobzást elrendelni.

Amennyiben pedig a vagyon már nem lelhető fel, a 77/C. § (1)

bekezdés a) pontjára figyelemmel a vagyonekobbzást pénzösszegben kifejezve kell elrendelni.

A vagyonekobbzás alkalmazása kapcsán az, hogy mi lett a bűncselekmény elkövetését követően a sorsa a bűncselekménnyel szerzett vagyonnak, közömbös; az sem a megszerzett vagyon bűnös eredetén, sem annak elkövetéskori értékén nem változtat. Ezért a pénzben kifejezett vagyonekobbzás mértékénél is az elkövetés időpontjában bekövetkezett vagyongyarapodás - a bűnös úton megszerzett vagyon elkövetéskori értéke - lesz az irányadó.

Az adott ügyben az eltulajdonított vagyontárgyak már nem voltak fellelhetők, így a terheltekkel szemben a vagyonekobbzást pénzösszegben kifejezve kellett elrendelni.

Ilyenkor az előzőekben kifejtetteknek megfelelően a vagyonekobbzás mértéke a bűncselekménnyel megszerzett vagyontárgy elkövetéskori értékéhez igazodik és annak, hogy a vagyontárgyat a terhelt elajándékozta, megsemmisítette, vagy felélte, így vagyonából az kikerült, esetleg értékét el nem érő összegért értékesítette, a vagyonekobbzás mértékének meghatározásánál nincs jelentősége. Így az adott ügyben sem volt annak jelentősége, hogy a terheltek mennyiért értékesítették az ellopott tárgyakat.

A 1978. évi IV. törvény 77/B. § (5) bekezdés a) pontja azonban akként rendelkezik, hogy nem lehet elrendelni vagyonekobbzást arra a vagyonra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetül szolgál.

A magánfél a büntetőeljárás során 30.000 forintra polgári jogi igényt terjesztett elő, amit a bíróság megítélt.

Ahogy azt a Kúria Büntető Kollégiumának BKv 69. számú kollégiumi véleménye is kifejtette: e rendelkezésre figyelemmel nincs helye vagyonekobbzásnak, ha a bűnös úton elért vagyongyarapodás a polgári jogi igény megítélésével kimerül; akkor azonban, ha a megítélt polgári jogi igény a vagyongyarapodásnak csak egy részét meríti ki, a fennmaradó részre - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - vagyonekobbzást kell elrendelni.

Ennek megfelelően a terheltekkel szemben alkalmazandó vagyonekobbzás mértéke a megítélt polgári jogi igény összegével csökkentendő.

Emellett - ahogy ezt a BKv. 69. és a BKv 95. véleményben is kifejtette a Kúria - olyankor, ha a bűncselekményt többen követték el, minden egyes elkövetőnél külön-külön kell vizsgálni, hogy a vagyonekobbzás elrendelésének feltételei fennállnak-e; az intézkedés egyetemleges alkalmazásának nincs helye, azt a

társtettesekkel szemben külön-külön kell alkalmazni arra a vagyoni, amelyhez a bűncselekmény elkövetése során jutottak.

A terheltek által a tényállás II/2. pontjában írt cselekménnyel szerzett vagyoni kapcsán a megszerzett vagyoni értéke, így a vagyongyarapodás és a vagyoni elköbzás mértéke 60.000 forint volt. Miután olyan adat, amely szerint a bűnös úton megszerzett vagyoni kapcsán a terheltek vagyongyarapodása nem volt azonos mértékű, nem merült fel, az I. r. terhelttel szemben helyesen a pénzösszegben kifejezett vagyoni elköbzást 30.000 forintba kellett volna elrendelni.

A tényállás II/4. pontjában írt cselekménnyel pedig a terheltek 44.370 forint értékű vagyonihoz jutottak bűnös úton, és e cselekmény kapcsán is pénzösszegben kellett a vagyoni elköbzás mértékét meghatározni. Azt azonban - az idézett jogszabályhely és a részletezett indokok alapján - a megítélt polgári jogi igény összegével csökkenteni kellett, így a terheltekkel szemben összesen 14.370 forintba volt helye vagyoni elköbzásnak.

Miután azzal ellentétes adat, hogy a bűnös úton megszerzett vagyoni kapcsán a terheltek vagyongyarapodása azonos mértékű volt, ebben az esetben sem merült fel, az I. rendű terhelttel szemben e cselekmény kapcsán 7.165 forintba kellett volna a vagyoni elköbzást elrendelni.

(Ezzel azonosan foglalt állást az ügy II. r. terheltségével szemben másodfokon folyamatban volt eljárásban a Tatabányai Törvényszék is a 2.Bf.252/2012/9. számú ítéletében.)

Miután törvénysértően döntött az eljárás bírósága, amikor az I. r. terhelte vagyoni elköbzás címén csupán 3.000 forint megfizetésre kötelezte, a törvénysértő intézkedés kapcsán a megtámadott határozatot a Kúria a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta, és a vagyoni elköbzás mértékét az I. r. terhelttel szemben 37.185 forintban állapította meg; egyebekben azonban azt hatályban tartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, valamint a 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2013. október 15.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, . Csák Zsolt
s. k. előadó bírósági, Dr. Vaskuti András s. k. bírósági

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
MGy